

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказом КЗСОР «Сумська обласна
гімназія-інтернат для талановитих
та творчо обдарованих дітей»
21 листопада 2022 № 80-ОД

СХВАЛЕНО
На засіданні педагогічної ради КЗСОР
«Сумська обласна гімназія-інтернат для
талановитих та творчо обдарованих дітей»
10 листопада 2022 протокол № 5

КОДЕКС

безпечного освітнього середовища КЗСОР «Сумська обласна гімназія- інтернат для талановитих та творчо обдарованих дітей»

ЗМІСТ

Вступ	3
Нормативно-правова база	4
Розділ I. Визначення термінів	5
Розділ II. Завдання Кодексу безпечного освітнього середовища.....	5
Розділ III. Принципи Кодексу безпечного освітнього середовища	6
Розділ IV. Визначення чинників ризику насильства проти здобувачів освіти	6
Розділ V. Порядок реагування у випадках булінгу проти здобувачів освіти	7
Розділ VI. Порядок реагування у випадках домашнього насильства	9
Розділ VII. Доступ здобувачів освіти до мережі Інтернет	12
Розділ VIII. Принципи захисту особистих даних здобувачів освіти	13
Розділ IX. Медичне обслуговування у закладі освіти	14
Розділ X. Моніторинг Кодексу безпечного освітнього середовища	14
Розділ XI. Заключні положення.....	17
Додатки	18

ВСТУП

Функціонування сучасних закладів освіти регулюється значною кількістю нормативних документів державного та обласного рівнів, які охоплюють різні сфери їхньої діяльності: навчальну, виховну, методичну, адміністративну, фінансову, господарську тощо. Кожен з них, у свою чергу, покликаний максимально допомогти педагогічним працівникам сумлінно виконувати свої професійні обов'язки, здобувачам освіти у комфортних умовах оволодівати важливими для майбутнього життя знаннями, а батькам бути активними учасниками освітнього процесу.

Дієвим інструментом взаємодії усіх учасників освітнього процесу є «Кодекс безпечного освітнього середовища», головна мета якого – навчання дітей і дорослих безпечній взаємодії в освітньому процесі, а також захист дітей від насильства та зловживань з боку однолітків та дорослих (батьків, опікунів або працівників закладу освіти).

Кодекс безпечного освітнього середовища (далі Кодекс або КБОС) – це документ закладу освіти, який регулює діяльність закладу, пов'язану з порушенням прав особистості на безпеку, а також питання її підтримки і втручання в ситуації загрозливі для життя, здоров'я та благополуччя.

Безпечне освітнє середовище – сукупність умов у закладі освіти, що унеможливають заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та моральної шкоди, зокрема внаслідок:

- недотримання вимог санітарних, протипожежних та будівельних норм і правил;
- захисту персональних даних;
- безпеки харчових продуктів та надання неякісних послуг з харчування;
- беззаперечного допримання законодавства щодо булінгу (цькування) шляхом фізичного та психологічного насильства, експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, приниження честі, гідності, ділової репутації, поширення неправдивих відомостей, пропаганди та агітації, у тому числі з використанням кіберпростору;
- унеможливлення вживання на території закладу освіти алкогольних напоїв, тютюнових виробів, наркотичних засобів, психотропних речовин.

Головним правилом для усіх дій працівників Комунального закладу Сумської обласної ради «Сумська обласна гімназія-інтернат для талановитих та творчо обдарованих дітей» (далі – СОГІ) є необхідність діяти в інтересах дитини. Кожен працівник закладу освіти повинен ставитися до дітей з повагою та враховувати їхні потреби. Для створення безпечного освітнього середовища працівники закладу освіти повинні діяти відповідно до чинного законодавства, цього Кодексу, внутрішніх правил закладу освіти та в межах своїх повноважень.

Нормативно-правова база

1. Конвенція ООН про права дитини.
2. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 №2145-VIII.
3. Закон України «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей» від 24.01.1995 № 21/95-ВР.
4. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню) від 18.12.2018 № 2657-VIII.
5. Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» від 17.01.2019 № 2671-VIII.
6. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти» від 28.12.2019 №1646, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2020 р. за № 111/34394. Роз'яснення щодо застосування наказу Міністерства освіти і науки України надано в листі Міністерства освіти і науки України від 13.04.2020 № 1/9-207 «Роз'яснення щодо застосування наказу Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 № 1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти».
7. Постанова Кабінету Міністрів України «Порядок взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі» від 22.08.2018 № 658.
8. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження методичних рекомендацій щодо виявлення, реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників з іншими органами та службами» від 02.10.2018 № 1047.
9. Лист Міністерства освіти і науки України «Методичні рекомендації щодо запобігання та протидії насильству» від 18.05.2018 року №1/11- 5480.
10. Лист Міністерства освіти і науки України «Щодо організації роботи у закладах освіти з питань запобігання і протидії домашньому насильству та булінгу» від 29.12.2018 №1/9-790.
11. Лист Міністерства освіти і науки України «Про створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти та попередження і протидії булінгу (цькуванню)» від 14.08.2020 № 1/9-436.

Розділ І. Визначення термінів

Працівник закладу освіти – особа, яка працює в закладі освіти згідно з трудовою угодою або за контрактом.

Дитина – будь-яка особа віком до 18 років.

Особа, уповноважена представляти дитину – один з її рідних або прийомних батьків, або законний опікун.

Дозвіл батьків (опікунів) означає дозвіл, наданий хоча б одним з батьків дитини. Проте, за відсутності досягнення згоди батькам (опікунам) у встановленому порядку повідомляється про вирішення питання в родині або ж судовому порядку.

Насильство проти дитини розуміється як дії проти волі дитини, що підлягають покаранню та є забороненими, скоєні будь-якою особою, працівником закладу освіти, іншою дитиною, або дії, які загрожують благополуччю дитини, зокрема неналежний догляд за нею.

Особа, відповідальна за доступ до мережі Інтернет – працівник закладу освіти, призначений його керівником для контролю за користувацькими діями дітей в мережі Інтернет на території гімназії та їх безпеку під час цих дій.

Особа, відповідальна за реалізацію «Кодексу безпечного освітнього середовища» – працівник закладу освіти, призначений його керівником для контролю за її виконанням.

Особисті дані дитини – будь-яка інформація, за допомогою якої можна ідентифікувати дитину.

Розділ ІІ. Завдання Кодексу безпечного освітнього середовища

Основні завдання, які покликаний виконувати КБОС у закладі освіти:

- виявити чинники, що перешкоджають безпеці учасників освітнього процесу;
- відпрацювати систему узгоджених поглядів і уявлень учнів, педагогів, психологів, батьків на освітнє середовище закладу освіти;
- обґрунтувати умови організації безпечного освітнього середовища та вимоги (критерії) до його ефективної організації для кожного учасника освітнього процесу;
- скласти мінімальну та доступну програму навчання для здобувачів освіти, педагогів, батьків;
- сформулювати конкретні рекомендації здобувачам освіти, педагогічним працівникам, адміністрації закладу освіти, батькам щодо організації безпечного середовища в закладі освіти.

Розділ III. Принципи Кодексу безпечного освітнього середовища

Принцип домінування життя людини як головної цінності, що визначає модель мінімальної (необхідної) безпеки, максимально усуває ризики, що загрожують життю як дітей, так і дорослих.

Принцип регіональної специфіки передбачає під час організації системи безпеки освітнього середовища закладу освіти облік небезпек і можливих надзвичайних ситуацій конкретного регіону (міста, області, району).

Принцип комплексності оцінки небезпек (ризиків), що обґрунтовує методику оцінки різних педагогічних (освітніх) ризиків (зовнішніх і внутрішніх) на основі комплексного, системно-синергетичного підходів.

Принцип міні-макса, що визначає досягнення максимального ефекту безпеки при наявності мінімуму ресурсного забезпечення.

Принцип максимальної ефективності управління системою заходів і створених педагогічних умов, спрямованих на забезпечення максимальної безпеки освітнього середовища і закладу освіти, як соціального інституту в цілому.

Робота над створенням освітнього середовища не припиняється з досягненням певного результату. Насамперед, це безперервний процес реагування на нові соціальні запити суспільства, пошук нових можливостей, ресурсів, генерування нових ідей та правил. Водночас необхідно, щоб всі учасники цього процесу усвідомлювали спільну відповідальність, розвивали вміння, мали бажання та добру волю для такої співпраці.

Розділ IV. Визначення чинників ризику насильства проти здобувачів освіти

Для того, щоб унеможливити насильство та створити безпечне освітнє середовище, кожен учасник освітнього процесу повинен мати уявлення не тільки про те, що вважається насильством, але й про те, як мінімізувати ризики та небезпеки, і в результаті, створити умови для внутрішньої безпеки та безпеки референтного докiлля. А це стає можливим лише завдяки спільній цілеспрямованій взаємодії всіх учасників освітнього процесу.

Працівники закладу освіти мають визначати чинники ризику насильства проти дитини та звертати на них увагу в межах своїх службових обов'язків.

При виявленні чинників ризику, працівники закладу освіти повинні повідомити про них батьків і надати їм інформацію про можливості для отримання підтримки, а також заохотити їх до вирішення проблеми.

Усі працівники закладу освіти повинні контролювати стан і благополуччя дитини, створювати сприятливі умови для реалізації принципів КБОС з метою створення безпечного освітнього середовища, а також забезпечення прав, свобод та інтересів здобувачів освіти.

Розділ V. Порядок реагування у випадках булінгу проти здобувачів освіти

1. Цей Порядок розроблено відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)».

2. Цей Порядок визначає процедуру подання та розгляду заяв про випадки булінгу (цькування).

3. Заявниками можуть бути здобувачі освіти, їх батьки/законні представники, працівники, педагогічні працівники гімназії та інші особи.

4. Заявник забезпечує достовірність та повноту наданої інформації.

5. У цьому Порядку терміни вживаються у таких значеннях:

Булінг (цькування) – діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

6. Типовими ознаками булінгу (цькування) є:

- систематичність (повторюваність) діяння;
- наявність сторін: кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);
- дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

7. Керівник закладу освіти має забезпечувати створення безпечного освітнього середовища, вільного від насильства та булінгу (цькування), у тому числі:

- розглядати заяви про випадки булінгу (цькування) здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та видавати рішення про проведення розслідування;
- забезпечувати виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування);
- повідомляти уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України та службі у справах дітей про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти.

8. На офіційному сайті закладу освіти відкритий доступ до правил поведінки здобувачів освіти, плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу, порядку подання та розгляду заяв (з дотриманням конфіденційності) про випадки булінгу від здобувачів освіти та їх батьків.

Порядок подання заяви про випадок булінгу (цькування)

1. Якщо педагог або інший працівник закладу освіти (інший учасник освітнього процесу) став свідком булінгу, він інформує керівника закладу освіти у письмовій формі незалежно від того, покаржилась йому жертва булінгу чи ні; або ж аналогічно після отримання звернення дитини.

2. Учасником освітнього процесу (здобувачі освіти, вчителі, батьки) на ім'я керівника закладу освіти подається заява (Додаток 1), де вказується інформація щодо:

джерела її отримання:

постраждалий чи свідок булінгу (цькування),
підозра про вчинення по відношенню до інших осіб за зовнішніми ознаками,

достовірна інформація від інших осіб;

часу:

як довго триває,

одноразовий конфлікт чи відповідні дії носили систематичний характер.

3. Відповідно до такої заяви керівник закладу освіти видає рішення про проведення розслідування із визначенням уповноважених осіб.

4. Наказом керівника закладу освіти пишеться наказ про створення Комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) за участі педагогічних працівників, психолога та соціального педагога, батьків потерпілого та булера, керівника закладу, інших зацікавлених осіб.

5. Розглянувши письмову заяву, керівник закладу освіти скликає засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) і окреслює подальші дії.

6. Комісія на протязі однієї доби проводить розслідування, з'ясовує всі обставини цькування та приймає відповідне рішення.

7. За умови визнання Комісією результатів розслідування фактом булінгу (цькування), керівник закладу освіти протягом однієї доби повідомляє уповноважені підрозділи органів Національної поліції України (ювенальну поліцію), Службу у справах дітей.

8. Рішення Комісії з розгляду випадків булінгу реєструється в окремому журналі (паперовий формат) з оригіналами підписів усіх її членів.

9. У разі не визнання Комісією факту булінгу (цькування) і незгоди з результатами рішення потерпілим (його представником), керівник закладу освіти рекомендує звернутись постраждалому (його представнику) із заявою до органів Національної поліції України.

10. За будь-якого рішення Комісії з розгляду питань випадків булінгу (цькування), керівник закладу освіти забезпечує психологічну підтримку усіх учасників відповідного процесу.

Порядок реагування на випадки булінгу (цькування) у закладі освіти та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування)

Відповідно до листа Міністерства освіти і науки України від 29.01.2019 № 1/11-881 «Рекомендації для закладів освіти щодо застосування норм Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькування)» від 18.12.2018 № 2657-VIII» та з метою вироблення навичок надання і отримання допомоги, підвищення рівня обізнаності учасників освітнього процесу встановлено порядок реагування на випадки булінгу (цькування) у закладі освіти.

У разі підтвердження факту вчинення булінгу (цькування), за результатами розслідування та висновків Комісії, створеної у закладі освіти з розгляду випадків булінгу, повідомляються уповноважені підрозділи органів Національної поліції України та служби у справах дітей про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти.

Виконується рішення та рекомендації комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) в закладі освіти.

Надаються соціальні та психолого-педагогічні послуги здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу.

Визначаються відповідальні особи, причетні до булінгу (цькування) та накладаються адміністративні стягнення:

– цькування неповнолітнього карається штрафом від 50 до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (850 та 1700 гривень відповідно) або громадськими роботами від 20 до 40 годин;

– така ж поведінка, вчинена групою осіб або повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, передбачає штраф від 1700 гривень до 3400 гривень або громадськими роботами від 40 до 60 годин;

– за булінг, вчинений малолітніми або неповнолітніми особами віком від 14 до 16 років, тягне за собою накладання штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють.

Розділ VI. Порядок реагування у випадках домашнього насильства

Кодекс визначає і алгоритм взаємодії учасників освітнього процесу при наявності фактів домашнього насильства.

Насильство в сім'ї – будь-які умисні дії фізичного, сексуального, психологічного чи економічного спрямування одного члена сім'ї по відношенню до іншого члена сім'ї, якщо ці дії порушують конституційні права і свободи члена сім'ї як людини та громадянина і наносять йому моральну шкоду, шкоду його фізичному та психічному здоров'ю (ст. 1 Закону України «Про попередження насильства в сім'ї» від 11.11.2001 №2789-І).

Домашнє насильство означає всі акти фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, які відбуваються в лоні сім'ї чи в

межах місця проживання або між колишніми чи теперішніми подружжями або партнерами, незалежно від того, чи проживає правопорушник у тому самому місці, що й жертва, чи ні або незалежно від того, чи проживав правопорушник у тому самому місці, що й жертва, чи ні (ст.3 Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами).

Відповідно до статті 1 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» (далі – Закон) домашнім насильством визнаються діяння (дії або бездіяльність) фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, або між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у родинних відносинах чи у шлюбі між собою, незалежно від того, чи проживає (проживала) особа, яка вчинила домашнє насильство, у тому самому місці, що й постраждала особа, а також погрози вчинення таких діянь.

Порядок виявлення та реагування у разі виявлення ознак чи факторів, що можуть вказувати на вчинення домашнього насильства щодо дитини

Зазначено, що Діяння визнається насильством лише тоді, коли воно порушує вимоги чинного законодавства і призводить чи може призводити до порушення конституційних прав і свобод члена сім'ї. Домашнє насильство може мати форму як активних дій (нанесення побоїв, знищення майна тощо), так і бездіяльності, тобто пасивної поведінки особи, коли вона не вчиняє дій, які могла та повинна була вчинити, щоб запобігти настанню шкідливих наслідків (наприклад, ненадання допомоги члену сім'ї, який перебуває у небезпечному для життя становищі).

Відповідальна особа:

- Інформує керівника закладу освіти про ситуацію насильства або загрозу його вчинення.
- Протягом доби за допомогою телефонного зв'язку, електронної пошти інформує уповноважений підрозділ органу Національної поліції та службу у справах дітей (у разі коли постраждалою особою та/або кривдником є дитина).
- Забезпечує організацію надання медичної допомоги (у разі потреби).
- Фіксує необхідну інформацію в журналі реєстрації фактів виявлення (звернення) про вчинення домашнього насильства та насильства за ознакою статі.
- Повідомляє працівників психологічної служби закладів освіти.
- У разі виникнення підозри щодо домашнього насильства або реальної угрози його вчинення, зустрічається із дитиною, стосовно якої є інформація, намагається поговорити, встановити контакт, довірливі стосунки, надає емоційну підтримку.
- Якщо в процесі розмови дитина підтверджує факт насильства щодо неї, з'ясовує терміни подій, які відбулися з дитиною, та можливості отримати їх опис.

Психолог/Соціальний педагог:

- При отриманні інформації/повідомлення або/та у ситуації особистого виявлення випадку домашнього насильства або загрози його вчинення передає інформацію для подальшого реагування керівнику закладу освіти або уповноваженій особі.

- Забезпечує організацію надання медичної допомоги (у разі потреби).
- Може провести первинне опитування дитини.
- Не залишає дитину наодинці.
- Забезпечує психологічний супровід та соціально-педагогічний патронаж в системі освіти з дітьми та їх батьками; проведення з батьками та іншими учасниками освітнього процесу роз'яснювальної та виховної роботи із запобігання, протидії негативним наслідкам домашнього насильства.

- Бере участь (у разі необхідності) в оцінці рівня безпеки, у проведенні оцінки потреб дитини та у роботі міждисциплінарної команди виконавчого комітету міста/району/ОТГ із надання соціальних послуг дитині, дитині з родиною (за погодженням із керівником закладу освіти).

Класний керівник:

- При отриманні інформації/повідомлення або/та у ситуації особистого виявлення випадку домашнього насильства або загрози його вчинення передає інформацію для подальшого реагування керівнику закладу освіти або уповноваженій особі.

- Забезпечує організацію надання медичної допомоги (у разі потреби).
- Не залишає дитину наодинці.
- Може поспілкуватись із постраждалою дитиною, дотримуючись алгоритму ведення діалогу з дитиною, яка потрапила в ситуацію насильства або загрозу його вчинення.

- Забезпечує організацію роботи в системі освіти з дітьми та їх батьками; проведення з батьками та іншими учасниками освітнього процесу роз'яснювальної та виховної роботи із запобігання, протидії негативним наслідкам домашнього насильства.

Педагогічний та обслуговуючий персонал закладу освіти:

- При отриманні інформації або/та у ситуації особистого виявлення випадку домашнього насильства або загрози його вчинення, передає інформацію для подальшого реагування керівнику закладу освіти, або уповноваженій особі, або будь-якому педагогічному працівнику, або медичному працівнику закладу освіти.

- Забезпечує організацію надання медичної допомоги (у разі потреби).
- Не залишає дитину наодинці.

Дитина, що постраждала:

- Звертається до керівника закладу освіти, або уповноваженої особи, або працівнику закладу освіти, якому довіряє.

- Або/та звертається для подальшого реагування до будь-якого суб'єкта, що здійснює заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству (наприклад, до органів Національної поліції, служби у справах дітей, суду, органів державної влади чи органів місцевого самоврядування, центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги, загальних чи спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб тощо).

Батьки постраждалої дитини чи дитини-кривдника:

- Забезпечують надання дитині екстреної медичної допомоги (у разі потреби).

- Звертаються для подальшого реагування до керівника закладу освіти, або уповноваженої особи, або працівників закладу освіти.

- Або/та звертаються для подальшого реагування до будь-якого суб'єкта, що здійснює заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству (наприклад, до органів Національної поліції, служби у справах дітей, суду, органів державної влади чи органів місцевого самоврядування, центрів із надання безоплатної вторинної правової допомоги, загальних чи спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб тощо).

Розділ VII. Доступ здобувачів освіти до мережі Інтернет

Надаючи здобувачам освіти доступ до мережі Інтернет, заклад освіти зобов'язаний вжити всіх заходів для захисту їх від матеріалів, які можуть зашкодити їхньому належному розвитку.

Коли дитина отримує доступ до мережі Інтернет під наглядом працівника закладу освіти, останній має розповісти дитині про принципи безпечного користування мережею Інтернет.

Крім того, учитель відповідає за забезпечення безпеки дітей при використанні мережі Інтернет під час занять.

Відповідальна особа повинна забезпечити на території гімназії на всіх комп'ютерах з доступом до мережі Інтернет встановлення та регулярне оновлення таких елементів:

- а) програмне забезпечення для блокування доступу до небажаних ресурсів;
- б) програмне забезпечення для контролю користування дітьми мережею Інтернет;
- в) антивірусне програмне забезпечення;
- г) програмне забезпечення для блокування спаму;
- д) мережевий захист (брандмауер). Програмне забезпечення має оновлюватися щонайменше один раз на місяць.

Відповідальна особа має щонайменше один раз на місяць перевіряти, чи немає небезпечних матеріалів на комп'ютерах із доступом до мережі Інтернет. Якщо такі матеріали виявлено, вона має визначити, хто використовував комп'ютер, коли було завантажено такі матеріали.

Відповідальна особа має повідомити заступника директора з виховної роботи про дитину, яка використовувала комп'ютер для завантаження небезпечних матеріалів.

Заступник з виховної роботи повинен провести розмову із такою дитиною стосовно безпечного використання мережі Інтернет.

Відповідальність батьків:

- Слідкують за діяльністю своєї дитини в Інтернеті.
- Обмежують час користування Інтернетом (залежно від вікових норм та рекомендацій).
- Стежать за настроєм дитини, її психічним станом.
- Обговорює з дитиною питання безпеки віртуального спілкування та листування в мережі Інтернет.
- Якщо спілкування загострюється і містить погрози та повідомлення явного сексуального характеру, негайно зв'язується з правоохоронними органами.
- Встановлює «батьківський контроль», пароль і т.д.
- Власним прикладом показує дітям правила поведінки в мережі, часові норми користування Інтернетом. Встановлюють домашні правила користування Інтернетом.

Слідкують за тим, щоб дитина використовувала лише корисну та цікаву інформацію з Інтернету, яка буде необхідна для навчання або загального саморозвитку.

Розділ VIII. Принципи захисту особистих даних здобувачів освіти

Особисті дані дитини мають бути захищені згідно з Положеннями Закону України «Про захист персональних даних» від 01.06.2010 № 2297-VI.

1. Працівники закладу освіти, які працюють із особистими даними дітей, повинні зберігати їх конфіденційність і вживати заходів для їх захисту від несанкціонованого доступу.

2. Особисті дані дитини надаються лише тим особам і організаціям, які мають на це право згідно із законодавством та відповідні повноваження.

3. Працівник закладу освіти може використовувати інформацію про дитину з освітньою або навчальною метою лише за умови анонімності дитини та неможливості її ідентифікації за допомогою такої інформації.

4. Працівник закладу освіти не має права надавати інформацію про дитину, її батьків чи опікунів представникам засобів масової інформації.

5. У виключних ситуаціях, якщо це є обґрунтованим, працівник закладу освіти може звернутися до батьків або опікунів дитини за дозволом надати їхні контактні дані представникам засобів масової інформації. Такі дані надаються лише за умови отримання дозволу.

6. Працівники закладу освіти не мають права надавати можливість представникам засобів масової інформації встановлювати контакт з дітьми.

7. Працівники закладу освіти не мають права розмовляти з представниками засобів масової інформації про дітей, їхніх батьків чи опікунів. Це також стосується ситуацій, коли працівник закладу освіти вважає, що його висловлювання не записуються.

8. У виняткових ситуаціях, якщо це є обґрунтованим, працівник закладу

освіти може мати розмову з представниками засобів масової інформації про дитину або її батьків (опікунів) за умови згоди на це батьків (опікунів) у письмовій формі.

Принципи захисту зображень

1. Визнаючи право дітей на приватність і захист особистих інтересів, заклад освіти повинен захищати зображення дітей.

2. Працівники закладу не мають права давати дозвіл на фото-, відеозйомку дітей або їх аудіозапис на території навчального закладу без попередньої згоди батьків або опікунів дитини (письмова форма).

3. Для отримання згоди батьків (опікунів) для фото-, відеозйомки дитини працівник закладу освіти має звернутися до них, згідно з процедурою для отримання такого дозволу. Не дозволяється надавати представникам ЗМІ контактні дані батьків (опікунів) дитини без їх попередньої згоди.

4. Оприлюднення працівником закладу освіти зображення дитини у будь-якому вигляді (фото-, відео- або аудіозапису) потребує попередньої згоди батьків або законних опікунів дитини у письмовій формі.

Розділ ІХ. Медичне обслуговування у закладі освіти

Медичне обслуговування дітей у СОГІ здійснюється медичними працівниками закладу освіти і передбачає проведення обов'язкових медичних оглядів, надання невідкладної медичної допомоги на догоспітальному етапі, організацію заходів для госпіталізації (у разі необхідності) та інформування про це батьків або осіб, які їх замінюють.

До основних обов'язків лікаря-педіатра та медичної сестри належать:

1. Моніторинг стану здоров'я, фізичного та нервово-психічного стану дітей, надання їм невідкладної медичної допомоги (за потреби).

2. Організація і проведення медичних оглядів, у тому числі поглиблених, профілактичних та лікувально-оздоровчих заходів, оцінка їх ефективності (щороку).

3. Здійснення контролю за організацією та якістю харчування, дотриманням раціонального режиму освітнього процесу, навчального навантаження (щоденно).

4. Медичний контроль за виконанням санітарно-гігієнічного та протиепідемічного режиму (щоденно).

5. Проведення санітарно-просвітницької роботи серед дітей, батьків або осіб, які їх замінюють та працівників закладу освіти.

Розділ Х. Моніторинг Кодексу безпечного освітнього середовища

1. Керівник закладу освіти призначає уповноважену особу за реалізацію КБОС.

2. Призначена особа відповідає за реалізацією, реагування на будь-які сигнали щодо порушення КБОС, а також за внесення пропозицій стосовно його змін.

3. Кожні півроку відповідальна особа повинна проводити загальний моніторинг рівня виконання вимог КБОС працівниками закладу освіти. Зразок анкети для проведення моніторингу наведено у Додатку 2.

4. Під час проведення моніторингу працівники закладу освіти можуть подавати пропозиції стосовно внесення змін до КБОС.

5. На основі результатів анкет працівників закладу освіти відповідальна особа має підготувати звіт та передати його керівнику закладу освіти.

6. Враховуючи результати моніторингу, керівник закладу освіти повинен внести необхідні зміни до КБОС та повідомити про них працівників закладу освіти.

Функціональні обов'язки відповідального за моніторинг дотримання положень КБОС

1. Отримання повідомлень про ризики для дітей і реагування на них.

2. Проведення не рідше ніж один раз на рік загального моніторингу рівня виконання вимог КБОС та реагування на будь-які сигнали щодо його порушення.

Для цього можна використовувати метод анкетування, опитування тощо (*зразок додається*). Під час проведення такого загального моніторингу працівники закладу мають змогу подавати пропозиції щодо внесення змін до КБОС та повідомляти про порушення його вимог на території закладу освіти.

3. Надання пропозицій щодо внесення можливих змін у КБОС.

4. Підготовка звіту за результатами анкет працівників та подання його керівнику закладу освіти.

5. Враховуючи результати моніторингу, керівник закладу освіти повинен внести необхідні зміни до КБОС та повідомити про них працівників:

– консультування працівників закладу освіти щодо конкретних випадків порушення безпеки дитини;

– роз'яснення у разі потреби батькам, дітям положень КБОС, надання інформації щодо їх змін;

– інформування (у разі потреби) про випадки порушення безпеки дитини (ризик, загрози, насильство) компетентних установ, таких як поліція, соціальні служби.

Показники виконання вимог КБОС.

1. Заклад освіти запровадив та виконує КБОС.

2. У закладі запроваджено реалізацію КБОС, який містить принципи захисту дітей від насильства.

3. Стратегія і відповідні принципи захисту дітей дотримуються усіма учасниками освітнього процесу.

4. Стратегія визначає такі питання:

– порядок повідомлення та втручання, де поетапно зазначено, що слід робити, коли дитина стала жертвою насильства або її безпеці загрожують незнайомі люди, члени родини чи працівники закладу;

– правила захисту особистих даних, які визначають методи збереження та поширення інформації про дітей;

– правила захисту зображень дітей, які визначають, як можна знімати дітей на фото або відео та поширювати їх зображення;

– правила доступу дітей до мережі Інтернет і їх захисту від шкідливих матеріалів, розміщених у ній, включно з призначенням особи або осіб, відповідальних за нагляд за безпечним використанням комп'ютерної мережі.

– принципи безпечних відносин між працівниками закладу освіти та дітьми, включно з повним описом поведінки, яка є неприйнятною при спілкуванні з дітьми.

5. Визначено особи, відповідальні за реалізацію КБОС: адміністрація закладу освіти, класні керівники, практичний психолог, соціальний педагог, учителі-предметники.

Заклад освіти здійснює нагляд за своїми працівниками для запобігання випадкам насильства проти здобувачів освіти

1. Прийняття на роботу нових працівників здійснюється із проведенням перевірки їх біографічних даних, характеристик й придатності для роботи із здобувачами освіти.

2. У випадках, коли виникають підозри щодо можливих загроз безпеці здобувачів освіти або застосування насильства проти них заклад освіти завжди керується вимогами зазначеними у КБОС.

Заклад освіти проводить навчання своїх працівників з питань захисту дітей від насильства та надання їм допомоги у небезпечних ситуаціях.

1. Усі працівники закладу освіти ознайомлені з КБОС.

2. Усі працівники закладу освіти знають, як розпізнати чинники ризику й ознаки насильства проти дітей, а також правові аспекти захисту дітей (обов'язковість втручання для залучення правоохоронної системи).

3. Класні керівники пройшли інструктаж з питань запобігання випадкам знущань над однолітками серед дітей і реагування на них.

4. Працівники закладу освіти мають доступ до інформації про можливість отримання допомоги у випадках, коли підозрюється застосування насильства проти дітей, разом із контактними даними місцевих установ, які надають допомогу у надзвичайних ситуаціях.

Заклад освіти проводить навчання батьків з питань виховання без застосування насильства та захисту дітей від насильства.

1. На сайті закладу розміщена необхідна інформація щодо таких питань:

– виховання дітей без застосування насильства;

- захист дітей від насильства та зловживань, загрози для дітей у мережі Інтернет;
- можливості для вдосконалення навичок виховання;
- контактні дані установ, які надають допомогу у складних життєвих ситуаціях.

2. Усі батьки ознайомилися з КБОС.

У закладі освіти навчають дітей, як захистити себе від усіх форм насильства.

1. У закладі освіти на годинах спілкування організовано заняття з питань прав дитини та захисту від насильства і зловживань (також у мережі Інтернет).
2. Діти знають, до кого вони мають звертатися за порадами та допомогою у випадках насильства та булінгу.
3. У закладі є електронні навчальні матеріали для дітей з питань прав дитини, захисту від ризиків насильства та зловживань, правил безпечної поведінки у мережі Інтернет.
4. Діти мають доступ до інформації про права дитини та можливості отримання будь-якої допомоги у складних ситуаціях, зокрема про безкоштовні гарячі лінії для дітей і молоді.

Заклад освіти проводить моніторинг своєї діяльності та регулярно перевіряє її на відповідність прийнятим стандартам захисту дітей.

1. Прийняті правила та процедури для захисту дітей переглядаються щонайменше один раз на рік.
2. У рамках проведення контролю за дотриманням правил і процедур для захисту дітей у закладі освіти проводяться консультації з дітьми та їхніми батьками (опікунами).
3. Щорічно готується внутрішній звіт про виконання КБОС.

Розділ XI. Заключні положення

1. Кодекс набуває чинності в день його оприлюднення.
2. Оприлюднення документа має відбутися таким чином, щоб він був доступний усім учасникам освітнього процесу, наприклад, через його розміщення на сайті закладу освіти.

Зразок заяви

Директору КЗСОР «Сумська обласна
гімназія-інтернат для талановитих та
творчо обдарованих дітей»
Песоцькій І.О.

_____

який(а) проживає за адресою

_____

_____

ЗАЯВА

Прошу Вас розглянути ситуацію, що склалась між
та

_____

_____

на ознаки виявлення булінгу.

Дата _____

Підпис _____

Анкета «Моніторинг дотримання положень КБОС»

<i>Запитання</i>	<i>так</i>	<i>ні</i>
1. Чи знаєте Ви правила та положення КБОС?		
2. Чи знайомі Ви з процедурою дій, коли є підозра на існування загрози для безпеки дитини?		
3. Чи знаєте Ви, як реагувати на загрозу безпеці дитини?		
4. Чи помітили Ви будь-які порушення положень Кодексу безпечного освітнього середовища іншими працівниками Вашого навчального закладу?		
5. Чи є у Вас зауваження або пропозиції (зокрема, щодо внесення змін) стосовно Кодексу безпечного освітнього середовища?		